

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Τηλεοπτικό σταυρόλεξο»

ΠΕΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Τηλεοπτικό σταυρόλεξο

Δημιουργός

Κωνσταντίνος Πέτρου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Μάιος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», τεύχος γ΄, ενότητα 15: *Τηλεόραση*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Εικονικός χώρος: Google Docs

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την εφαρμογή του σεναρίου θα πρέπει ο εκπαιδευτικός καθώς και οι μαθητές να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης, την πλοήγηση στο διαδίκτυο και στα λεξικά που προσφέρονται μέσα από αυτό, καθώς και

με τη χρήση λογισμικού δημιουργίας σταυρόλεξων (Hot Potatoes). Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση είναι και η υιοθέτηση από τους μαθητές ενός πλαισίου ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και συνολικής προσπάθειας.

Όσον αφορά στην υλικοτεχνική υποδομή, προϋποθέσεις για την εφαρμογή του σεναρίου αποτελούν η ύπαρξη εργαστηρίου πληροφορικής με προβολικό, ώστε να είναι δυνατή ανά πάσα στιγμή η επίδειξη σημείων της διαδικασίας, και η εγκατάσταση και λειτουργία του λογισμικού δημιουργίας ηλεκτρονικών σταυρόλεξων (Hot Potatoes). Επίσης, απαραίτητη είναι και η ύπαρξη ή δημιουργία από την πλευρά του εκπαιδευτικού ενός λογαριασμού στο Google, ώστε να υπάρχει πρόσβαση στην υπηρεσία Google Docs, στην οποία θα «ανέβουν» τα σταυρόλεξα που θα δημιουργηθούν.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο, ως επέκταση και συμπλήρωση της ενότητας του σχολικού βιβλίου, αναφέρεται στην ιστορία και την τεχνολογική εξέλιξη της τηλεόρασης. Οι μαθητές, με την επίσκεψή τους σε σχετικές με το θέμα ιστοσελίδες, αποκτούν νέες γνώσεις για την τηλεόραση, ενώ ταυτόχρονα καταγράφουν νέες «τηλεοπτικές» έννοιες μαζί με αυτές που ήδη γνωρίζουν με τη χρήση εννοιολογικών χαρτών. Αυτές, μαζί με τη φαντασία των μαθητών αλλά και τη βοήθεια ηλεκτρονικών λεξικών, θα αποτελέσουν το περιεχόμενο ενός ηλεκτρονικού σταυρόλεξου, το οποίο θα δημιουργήσουν οι μαθητές και θα το διαθέσουν στο διαδίκτυο για «κοινή χρήση».

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η σύλληψη του σεναρίου καθώς και η συγγραφή του βασίζεται στη φιλοσοφία της ομαδικής διερευνητικής μάθησης. Αυτή επιτυγχάνεται με την καθοδηγούμενη ανακάλυψη των μαθητών σε υπολογιστικά περιβάλλοντα. Με τη βοήθεια της συζήτησης, της σύγκρισης και επιλογής, αλλά και του προβληματισμού, οι μαθητές προσεγγίζουν οικοδομιστικά τη γνώση, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και αποκτούν πρόσβαση σε πληροφορίες. Η ενασχόληση των μαθητών με τα υπολογιστικά περιβάλλοντα που προτείνονται για την υλοποίηση του σεναρίου, τους καθιστά ικανούς για κριτική και δημιουργική σκέψη, πέρα από τα στενά πλαίσια των γνώσεων και αντιλήψεών τους. Ταυτόχρονα, δημιουργείται υπόβαθρο με υψηλού επιπέδου δεξιότητες, γεγονός που θα συμβάλει σημαντικά στην επιτυχή μελλοντική μαθησιακή τους διαδικασία.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Η τηλεόραση ασκεί εξαιρετικά μεγάλη επίδραση στη ζωή των σημερινών παιδιών, αφού αποτελεί μέρος της καθημερινότητάς τους. Με τις δραστηριότητες που προβλέπονται από το σενάριο, τους δίνεται η ευκαιρία να μάθουν και να πληροφορηθούν για την ιστορία της τηλεόρασης και ιδιαίτερα για την «καθυστερημένη» άφιξή της στην Ελλάδα. Επίσης, έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν την τεχνολογική εξέλιξη της τηλεόρασης και τη σταδιακή της «ενσωμάτωση» στη ζωή του ανθρώπου. Για να εμπεδωθούν οι νέες έννοιες που θα προκύψουν, θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικά λεξικά, έτσι ώστε αυτές να αποτελέσουν την «πρώτη ύλη» για την εξάσκηση των μαθητών με το σταυρόλεξο ως κειμενικό είδος.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να αντιληφθούν ότι η τηλεόραση είναι σχετικά νέα εφεύρεση
- να μάθουν περισσότερα για την τεχνολογική εξέλιξη της τηλεόρασης
- να διαπιστώσουν ότι η «ηλικία» της ελληνικής τηλεόρασης είναι κοντά στα 50 χρόνια
- να κατανοήσουν τη σημασία πολλών τηλεοπτικών εννοιών
- να διαπιστώσουν την πολυδιάστατη σημασία της έννοιας «τηλεόραση»
- να ανακαλύψουν το ιδιαίτερο λεξιλόγιο της τηλεόρασης
- να συνειδητοποιήσουν ότι το τηλεοπτικό ύφος δεν είναι ίδιο σε σύγκριση με τα παλαιότερα χρόνια

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το σενάριο αυτό επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο, ως αποτέλεσμα της εύρεσης νέων «τηλεοπτικών» εννοιών, και να αντιληφθούν τη σημασία αυτών
- να εξοικειωθούν με την οργάνωση πληροφοριών γύρω από ένα θέμα
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο
- να μπορούν να δημιουργούν ορισμούς σταυρόλεξου
- να αντιλαμβάνονται οδηγίες στο διαδίκτυο
- να εξοικειωθούν με τη λύση σταυρόλεξου
- να αντιλαμβάνονται την πολυσημία των λέξεων

Γραμματισμοί

Με το σενάριο αυτό επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε έναν ιστότοπο
- να εξοικειωθούν με την άντληση πληροφοριών από δικτυακούς τόπους
- να εξοικειωθούν με λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης
- να αποθηκεύουν αρχεία σε κοινόχρηστους φακέλους (έγγραφα, εικόνες κλπ.)
- να εξοικειωθούν με την ηλεκτρονική δημιουργία σταυρόλεξου

- να συγκρίνουν το περιεχόμενο ιστοσελίδων και να επιλέγουν είτε το σωστό, είτε το χρήσιμο
- να μάθουν να αντιγράφουν και να επικολλούν κείμενο
- να «ανεβάζουν» αρχεία σε «σύννεφο»
- να δημιουργούν υπερσυνδέσμους σε κείμενα
- να εξοικειωθούν με τον επεξεργαστή κειμένου
- να συγκρίνουν διαδικτυακό με ηλεκτρονικό λεξικό

Διδακτικές πρακτικές

Για τις διδακτικές πρακτικές βλ. [κεφ. Γ. Εισαγωγή](#), *Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο* καθώς και ακολούθως [κεφ. Ε. Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης](#).

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για τη δημιουργία του σεναρίου αποτελεί το «κενό» που υπάρχει στο σχολικό εγχειρίδιο και αφορά την απουσία κειμένων και δραστηριοτήτων σχετικών με την ιστορία και την τεχνολογική εξέλιξη της τηλεόρασης. Οι μαθητές είναι ήδη προϊδεασμένοι και ίσως ενημερωμένοι σχετικά, αφού πολλές φορές έχουν ακούσει για την «ασπρόμαυρη» τηλεόραση τόσο από τους δασκάλους τους όσο και από το οικείο περιβάλλον τους. Επιπρόσθετα, από τη μια η περιέργεια των μαθητών για το «τηλεοπτικό» λεξιλόγιο με το οποίο πολλές φορές έρχονται σε επαφή χωρίς όμως να καταλαβαίνουν ακριβώς τη σημασία εννοιών, και από την άλλη η θετική τους στάση στην επίλυση σταυρολέξων, αποτελούν τους βασικούς λόγους για τη σύνταξη του παρόντος.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο υιοθετεί και υπηρετεί στόχους του ΑΠ, αφού η ενότητα 15 του βιβλίου της Γλώσσας της Ε΄ Δημοτικού είναι αφιερωμένη αποκλειστικά στην τηλεόραση. Επίσης, προβλέπεται η χρήση εννοιολογικών χαρτών (διάρθρωση) για

την καταγραφή των βασικών δομικών στοιχείων ενός κειμένου, για την παραγωγή γραπτού λόγου ανάλογα με την περίσταση επικοινωνίας και τη σύνταξη διαφορετικού τύπου κειμένου, ακολουθώντας τη διαδικασία του σχεδιασμού, της γραφής της αρχικής εκδοχής και, τέλος, του ελέγχου και της βελτίωσής της.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο η εμπλοκή των ΤΠΕ στην υλοποίησή του, εκτός από το ότι είναι χρήσιμη, είναι και απαραίτητη, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις δε θα μπορούσαν διαδικασίες όπως η δημιουργία σταυρόλεξου να πραγματοποιηθούν στο χαρτί.

Η δημιουργία εννοιολογικού χάρτη με τις καταχωρίσεις των τηλεοπτικών εννοιών αποδίδει με τη μορφή εικόνας (συγκεντρωμένες) πληροφορίες που ενδεχομένως να μην τύχαιναν ιδιαίτερης σημασίας αν παρητίθεντο σε απλό κείμενο. Επίσης, η αναζήτηση εννοιών σε ηλεκτρονικό λεξικό δεν αποτελεί χρονοβόρο διαδικασία, όπως θα ήταν η «έντυπη» διαδικασία. Επιπρόσθετα, τόσο η δημιουργία εννοιολογικών χαρτών όσο και η αναζήτηση των εννοιών σε ηλεκτρονικά λεξικά αποτελούν πρώτης τάξεως ευκαιρίες για την εξοικείωση των μαθητών με την πληκτρολόγηση κειμένων σε υπολογιστικά περιβάλλοντα.

Βέβαια, καθοριστική συμβολή των Νέων Τεχνολογιών στο σενάριο αποτελεί και η χρήση του προγράμματος Hot Potatoes, με το οποίο οι μαθητές εύκολα, γρήγορα και με ακρίβεια μπορούν να δημιουργήσουν σταυρόλεξα ερχόμενοι σε επαφή με αυτό το κειμενικό είδος με ευχάριστο τρόπο.

Επίσης, ο τρόπος με τον οποίο ένας διδάσκων μπορεί να εμπλέξει τους μαθητές του σε γλωσσικές δραστηριότητες αλλά πολύ περισσότερο σε τεχνικές αναζήτησης και σύγκρισης πληροφοριών με τη βοήθεια του διαδικτύου, αποτελεί σημαντικό εργαλείο στα χέρια του, διευκολύνοντας σε αρκετές περιπτώσεις την εκπαιδευτική διαδικασία.

Κείμενα

Κείμενα από ιστοσελίδες

«[Χίλια χρόνια εφευρέσεις](#)», από την ιστοσελίδα των μαθητών του 5^{ου} Λυκείου Ιωαννίνων

«[Από την αρχαιο-τηλεόραση στην εποχή του Μπίγκ Μπράδερ](#)», άρθρο της Χρυσούλας Κατσαρού στο «[Εθνος](#)»

Κώστας Ζημιανίτης, 2007. [Η συμμετοχή της τηλεόρασης στη διαμόρφωση της κοινωνικής συμπεριφοράς των παιδιών](#), *Επιστημονικό Βήμα*, τ.6, - Μάρτιος 2007 δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα <http://www.syllogosperiklis.gr/>

«[46 χρόνια Ελληνική Τηλεόραση](#)», από τον ιστότοπο της ΕΡΤ

«[Η εξέλιξη της τηλεόρασης](#)», άρθρο στο ιστολόγιο [Εγκύκλιος Παιδεία](#) (ανάρτηση 24/1/2010)

«[Η Τηλεόραση](#)», άρθρο από το [Εσπερινό Γενικό Λύκειο Καστοριάς](#)

[Οδηγίες για το Hot Potatoes](#), από την ιστοσελίδα του Γιάννη Σαλονικίδη

«[Το σταυρόλεξο της TV](#)», ιστοσελίδα του Γιάννη Χαλικιά – Ταξίδι με τη Γλώσσα

Βίντεο

[Η πρώτη μέρα της ελληνικής τηλεόρασης \(23-02-1966\)](#)

Ιστοσελίδες-περιβάλλοντα

[Βικιπαίδεια](#): διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια

<https://docs.google.com>: περιβάλλον αποθήκευσης αρχείων

[Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#)

[Βικιλεξικό](#) : διαδικτυακό λεξικό

<http://bubbl.us> : πρόγραμμα δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών

Ιστότοπος του λογισμικού [Hot Potatoes](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α΄ φάση: Η ιστορία της τηλεόρασης – 3 ώρες

Με το τέλος της Ενότητας 15 («Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού»), που αναφερόταν στην τηλεόραση, ξεκινά συζήτηση για τα θέματα που οι μαθητές συνάντησαν κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας της. Οι μαθητές, όπως είναι φυσικό, αναφέρονται στα θετικά και αρνητικά της τηλεόρασης, στη διαφήμιση, στα προγράμματα κλπ. Γίνονται αναφορές και σε άλλα θέματα, όπως το πλήθος των καναλιών που υπάρχουν στην τηλεόραση, το από πότε υπάρχει η τηλεόραση, πώς ξεκίνησε κλπ. Δίνεται το [1^ο Φύλλο Εργασίας](#) και σε αυτό το σημείο –αν δεν αναφερθεί κάτι από τους μαθητές– ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναφέρει ότι η παρουσία πολλών καναλιών στο τηλεοπτικό στερέωμα είναι σχετικά πρόσφατο φαινόμενο, αφού παλαιότερα υπήρχαν μόνο δύο και αυτά κρατικά. Επίσης, αναφέρεται και το γεγονός της «μικρής» ιστορίας που έχει η τηλεόραση ως εφεύρεση, το οποίο αποτυπώνεται και στην ιστοσελίδα των μαθητών του [5ου Λυκείου Ιωαννίνων](#), όπου υπάρχει μία κάθετη «χρονογραμμή» με την εξέλιξη των εφευρέσεων, αλλά και της «μικρότερης» παρουσίας της στα ελληνικά δεδομένα, όπως εύκολα διαπιστώνεται στο άρθρο της Χρυσούλας Κατσαρού με τίτλο [«Από την αρχαιο-τηλεόραση στην εποχή του Μπίγκ Μπράδερ»](#). Εκεί μπορούμε να παρατηρήσουμε την κατά πολλά χρόνια πριν έναρξη των τηλεοπτικών εκπομπών σε άλλα κράτη, που συνδέεται, ως επί το πλείστον, με μεγάλα γεγονότα που συντελέστηκαν σε αυτά.

Εξηγούμε στους μαθητές ότι θα πραγματοποιήσουμε μια περιήγηση στο διαδίκτυο, για να γνωρίσουμε και να συζητήσουμε ορισμένα θέματα σχετικά με την τηλεόραση, τα οποία θα «πλουτίσουν» τις γνώσεις τους, και δε μας δόθηκε η δυνατότητα να τα εξετάσουμε κατά τη διάρκεια διδασκαλίας της ενότητας. Προτείνουμε στους μαθητές να κρατούν γραπτές σημειώσεις, έτσι ώστε να συντάξουν στο τέλος της φάσης μια (περιληπτική) αναφορά με όλα όσα συναντήσουμε και με τα οποία θα ασχοληθούμε. Επισημαίνουμε ότι κατά τη διάρκεια

αυτής της περιήγησης θα συναντήσουν επίσης αρκετές έννοιες σχετικές με την τηλεόραση, τις οποίες θα καταγράψουν σε εννοιολογικό χάρτη με σκοπό να χρησιμοποιήσουν μερικές από αυτές -μετά από κατάλληλη επεξεργασία- για τη δημιουργία ενός «τηλεοπτικού» σταυρόλεξου.

Γι' αυτόν τον λόγο, ζητούμε από τους μαθητές να επισκεφτούν τον ιστότοπο <https://bubbl.us/>, στον οποίο υπάρχει πρόγραμμα δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών, και χωρισμένοι σε τέσσερις ομάδες να καταγράψουν στο κεντρικό πλαίσιο (Start here) τη λέξη «Τηλεόραση» και γύρω από αυτήν τις λέξεις που γνωρίζουν και έχουν σχέση με την τηλεοπτική πραγματικότητα. Μετά την πρώτη (μιας και θα ακολουθήσουν κι άλλες) καταγραφή, οι μαθητές επιλέγουν να «εξαγάγουν» την εικόνα που δημιούργησαν σε προκαθορισμένο φάκελο, αλλά δεν κλείνουν το πρόγραμμα, γιατί θα συνεχίσουν να καταγράφουν νέες έννοιες που θα συναντήσουμε παρακάτω.

Στη συνέχεια, επισκέπτονται το [Βικιλεξικό](#), πληκτρολογούν τη λέξη «τηλεόραση», και στα αποτελέσματα παρατηρούν αυτό που ήδη έχουν μάθει: ότι η λέξη «τηλεόραση» είναι μετάφραση της γαλλικής λέξης "télévision" και αποτελείται από τα δύο συνθετικά «τηλε» + «όραση». Καταγράφουν στον εννοιολογικό χάρτη τις νέες έννοιες που πιθανόν θα εντοπίσουν στην ερμηνεία που δίνεται, οι οποίες έχουν σχέση με την τηλεόραση (π.χ. συσκευή, δέκτης, ασύρματη εκπομπή κλπ.), διαδικασία που θα γίνεται κάθε φορά που θα προκύπτουν νέες τηλεοπτικές έννοιες. Κατόπιν, οι μαθητές οδηγούνται στη [Βικιπαίδεια](#), όπου πληκτρολογώντας τη λέξη «τηλεόραση» διαβάζουν τα στοιχεία που δίνονται, για να καταλήξουμε στο συμπέρασμα (σε σχέση και με αυτά που αναφέρονται στο [Βικιλεξικό](#)) ότι η τηλεόραση -εκτός από συσκευή- είναι και ένας τρόπος επικοινωνίας, ένα σύνολο τεχνικών μέσων ή τηλεοπτικών εκπομπών (τονίζουμε την πολυσημία της λέξης). Είναι όμως και τρόπος ζωής, συνήθεια, ένας παράγοντας ο οποίος επηρεάζει σημαντικά τη ζωή του ανθρώπου, όπως μπορούν οι μαθητές να δουν στο άρθρο του Κώστα Ζημιανίτη [«Η συμμετοχή της τηλεόρασης στη διαμόρφωση της κοινωνικής συμπεριφοράς των παιδιών»](#). Το

συγκεκριμένο άρθρο προσφέρεται ολόκληρο για ανάγνωση, άλλα αν δεν επαρκεί ο χρόνος ή κριθεί ότι είναι υπερβολικό, προτείνεται να εστιάσουμε στο «4. Η αλλαγή στον τρόπο ζωής από την επίδραση της τηλεόρασης», όπου παρουσιάζεται εύγλωττα η επιρροή και συμβολή της τηλεόρασης στη διαμόρφωση της νέας «φυσιογνωμίας» της οικογένειας των τελευταίων ετών στην Ελλάδα.

Πόσο πρόσφατη είναι όμως αυτή η διαφοροποίηση της κοινωνικής συμπεριφοράς εξαιτίας της τηλεόρασης; Από πότε ξεκίνησε να υφίσταται το φαινόμενο; Για να αντλήσουμε πληροφορίες και ίσως να δώσουμε απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά, παραπέμπουμε τους μαθητές στον ιστότοπο της ΕΡΤ, όπου παρατίθεται το κείμενο με τίτλο «[46 χρόνια Ελληνική Τηλεόραση](#)» και αναφέρεται στην ιστορία της τηλεόρασης στην Ελλάδα. Αφού διαβάσουν το περιεχόμενο της ιστοσελίδας, οδηγούνται σε μία άλλη, όπου θα δουν την [εξέλιξη της τηλεόρασης](#) σε μια πολύ ωραία και κατατοπιστική παράθεση εικόνων και κειμένου. Στη μέση περίπου θα έχουν οι μαθητές τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν σε βίντεο την [πρώτη εκπομπή](#) της ελληνικής τηλεόρασης, για την οποία ενημερώθηκαν νωρίτερα, και να κάνουν τις συγκρίσεις τους με τα σημερινά δεδομένα. Για να αντιληφθούν οι μαθητές πόσο καθυστερημένη υπήρξε η έλευση της τηλεόρασης στην Ελλάδα, επισκέπτονται τον ιστότοπο του Εσπερινού Γενικού Λυκείου Καστοριάς, και συγκεκριμένα το άρθρο «[Η Τηλεόραση](#)», για να παρατηρήσουν τη χρονική εξέλιξη της τηλεόρασης, και μάλιστα με αρκετές λεπτομέρειες επιστημονικού ενδιαφέροντος. Στη συνέχεια, εξάγουν ως εικόνα τον εννοιολογικό χάρτη, η οποία αποθηκεύεται σε προκαθορισμένο φάκελο.

Η φάση αυτή προσφέρει στους μαθητές πληροφορίες σχετικές με την τηλεόραση, που δεν είχαν τη δυνατότητα να μάθουν από το σχολικό βιβλίο. Επίσης, η επαφή τους με αρκετές τηλεοπτικές έννοιες «πλουτίζει» το λεξιλόγιό τους, κάτι που μπορεί να αξιολογηθεί στην «αποτύπωσή» τους στον εννοιολογικό χάρτη. Επιπρόσθετα, αντικείμενο αξιολόγησης μπορεί να αποτελέσει η ικανότητα των μαθητών να μετατρέψουν τις γραπτές σημειώσεις τους σε ένα ενιαίο κείμενο με τη

βοήθεια ενός προγράμματος επεξεργαστή κειμένου. Με τη συζήτηση που θα ακολουθήσει, οι μαθητές θα αξιολογηθούν και προφορικά για το πόσο εμπέδωσαν τη νέα γνώση και βέβαια κατά πόσο βοήθησε σε αυτό η υλοποίηση του σεναρίου.

B' φάση: Οι λέξεις της τηλεόρασης – 3 ώρες

Σε αυτήν τη φάση, αφού δοθεί σε ηλεκτρονική μορφή το [2^ο Φύλλο Εργασίας](#), οι μαθητές επισκέπτονται το [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#), για να «ξεκαθαρίσουν» ποιες από τις λέξεις με πρώτο συνθετικό το «τηλε-» αφορούν την τηλεόραση και ποιες έχουν την αρχική σημασία του «εξ αποστάσεως». Επισημαίνεται ότι οι λέξεις που έχουν σχέση με την τηλεόραση είναι νέες και αποκλειστικό προϊόν του νέου τρόπου ζωής και της νέας κουλτούρας που σταδιακά ενσωματωνόταν, πρώτα δειλά κατά τη δεκαετία του '70 και κατόπιν ραγδαία στις επόμενες δεκαετίες, στην ελληνική κοινωνία.

Οι μαθητές καταγράφουν τις νέες λέξεις που θα προκύψουν και εμπλουτίζουν τον εννοιολογικό χάρτη. Κατόπιν, η κάθε ομάδα μαθητών επιλέγει 20 λέξεις από αυτές που έχουν καταγραφεί στον εννοιολογικό χάρτη με κριτήριο την όσο το δυνατόν πλησιέστερη σχέση με την τηλεόραση, αλλά και προσπαθώντας να έχουν ένα βαθμό δυσκολίας μεγαλύτερο από τις άλλες, να είναι πρωτότυπες, να είναι σπάνιες. Αμέσως μετά η κάθε ομάδα αναζητά τις σημασίες των λέξεων στο [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#), αλλά, γιατί όχι, και στο [Βικιλεξικό](#). Έχοντας στη διάθεσή τους οι μαθητές τη σημασία της κάθε λέξης, μπορούν πλέον να διατυπώσουν έναν ορισμό για την καθεμία, έτσι ώστε όλες μαζί να αποτελέσουν ένα ηλεκτρονικό «τηλεοπτικό» σταυρόλεξο, που θα δημιουργηθεί από τους ίδιους τους μαθητές με το ελεύθερο λογισμικό [Hot Potatoes](#). Για ευκολία, προτείνουμε στους μαθητές να γράψουν σε έγγραφο επεξεργαστή κειμένου τις επιλεγμένες λέξεις σε μια λίστα, και από κάτω τους ορισμούς, ώστε να είναι έτοιμα όταν θα τα «περάσουν» στο περιβάλλον του λογισμικού. Χρήσιμο είναι να τονιστεί στους μαθητές ότι το πιθανότερο είναι να υπάρξουν για την ίδια λέξη διαφορετικοί ορισμοί. Άλλωστε αυτό

θα είναι και ένα από τα μέτρα σύγκρισης, όταν η κάθε ομάδα λύσει το σταυρόλεξο της άλλης κ.ο.κ. Θα επιδιώξουμε να προσδώσει η κάθε ομάδα τη δική της «φυσιογνωμία» στο σταυρόλεξο που θα δημιουργήσει. Εμβόλιμα οι μαθητές μπορούν στο [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#) να διαβάσουν τον ορισμό του σταυρόλεξου, διαπιστώνοντας με αυτό ότι η λέξη είναι μεταφραστικό δάνειο από το αγγλικό «crossword». Κατόπιν, «στέλνοντας» τη λέξη στα «σώματα κειμένων» οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να αντιληφθούν ότι η λέξη σταυρόλεξο μεταφορικά σημαίνει «δυσκολία», «σπαζοκεφαλιά», και αναφέρεται σε πολλούς τομείς της ανθρώπινης δράσης, αφού «σταυρόλεξο αποτελεί η συμπλήρωση των φετινών φορολογικών δηλώσεων», «σταυρόλεξο η σύνθεση της ομάδας που θα αγωνιστεί» κλπ.

Με σκοπό να προλάβουμε τους μαθητές στην πιθανή αναφορά του «διλήμματος» 'σταυρόλεξου' ή 'σταυρολέξου', τους ζητούμε να πληκτρολογήσουν στο [Βικιλεξικό](#) τη λέξη «σταυρόλεξο», για να διαπιστώσουν εκεί ότι χρησιμοποιούνται και οι δύο τύποι. Για να τεκμηριωθεί αυτή η πληροφορία, προτείνεται στους μαθητές να δουν στο βιβλίο της Γραμματικής, και συγκεκριμένα στη [σελίδα 84](#), τη διπλή χρήση της γενικής, πότε επίσημα (μετακίνηση τόνου), και πότε ανεπίσημα (διατήρηση τόνου). Συμπληρωματικά παραπέμπουμε τους μαθητές στη Γραμματική του Γυμνασίου στη [σελίδα 42](#), όπου το θέμα αναπτύσσεται πιο αναλυτικά. Ζητούμε από τους μαθητές να αναφέρουν αν γνωρίζουν παρόμοιες περιπτώσεις. Στην περίπτωση που τους «ξεφύγει», αναφέρεται η λέξη «τηλεόραση», η οποία διαφορείται στη γενική ενικού (τηλεόρασης /-εως). Στο [Βικιλεξικό](#) οι μαθητές μπορούν να παρατηρήσουν την έλλειψη καταχωρίσεων για το λήμμα. Τους εξηγούμε τον λόγο και αναφέρουμε την επεκτασιμότητα και διαρκή ανανέωση των πληροφοριών που χαρακτηρίζουν τα διαδικτυακά λεξικά σε αντίθεση με τα «σταθερά» ηλεκτρονικά.

Για να κατανοήσουν οι μαθητές τι πρόκειται να δημιουργήσουν, τους παραπέμπουμε σε ιστοσελίδα όπου υπάρχει ένα «[Σταυρόλεξο της TV](#)». Εκεί μπορούν να παρατηρήσουν τους ορισμούς που δίνονται για τις λέξεις. Εφιστούμε την προσοχή

στον λιτό και απέριτο λόγο που χαρακτηρίζει έναν ορισμό σε σταυρόλεξο, καθώς και στους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορεί κάποιος να ορίσει μια έννοια. Για να γίνει περισσότερο αντιληπτό αυτό, λύνουμε όλοι μαζί το σταυρόλεξο, ζητώντας κάθε φορά από την κάθε ομάδα να συσχεφθεί και να διατυπώσει έναν άλλο ορισμό για τη λέξη που εξετάζεται εκείνη τη στιγμή. Σε αυτό το σημείο τονίζουμε στους μαθητές την ύπαρξη ιδιαίτερων γλωσσικών χαρακτηριστικών στους ορισμούς ενός σταυρόλεξου και τους παροτρύνουμε να χρησιμοποιήσουν αρκετά τέτοια χαρακτηριστικά στο σταυρόλεξο που θα δημιουργήσουν. Ενδεικτικά, με παραδείγματα από το σταυρόλεξο τους αναφέρουμε τη συχνή χρήση συνδετικών ρημάτων («*επίπεδη είναι καλύτερη*»), μικρές και αλληγορικές προτάσεις («*αναπόσπαστο τμήμα του χεριού μας*»), τις ελλειπτικές (χωρίς ρήμα) προτάσεις («*χειριστής κάμερας*»), τη χρήση αρκτικόλεξων («*EPT*»). Επίσης, αναφέρουμε την ύπαρξη μεγάλων σύνθετων λέξεων, ώστε να αυξάνεται ο βαθμός δυσκολίας της επίλυσης του σταυρόλεξου («*τηλεθεαματικότητα*»), τη χρήση στερεότυπων («*τα προτιμούν οι άνδρες – ΑΘΛΗΤΙΚΑ*»), την πολυσημία της λέξης («*κανάλια*» στη Βενετία, αλλά και στην τηλεόραση), την απουσία επιθέτων (σε αρκετούς ορισμούς), αλλά και το λάθος (το 6 οριζόντια), επιστώντας την προσοχή τους, ώστε να μην πράξουν το ίδιο. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές έρχονται σε επαφή με το σταυρόλεξο ως κειμενικό είδος και όχι ως διαδικασία αξιολόγησης, επιβράβευσης ή προέκτασης κάποιου θέματος. Αυτό μπορεί να διαρκέσει έως το τέλος, ανάλογα με το σημείο στο οποίο οι μαθητές θα ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις «*απαιτήσεις του παιχνιδιού*».

Τα σταυρόλεξα θα δημιουργηθούν από τις ομάδες με τη βοήθεια του λογισμικού Hot Potatoes. Για να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση οι μαθητές, αλλά και για να καταλάβουν πώς γίνεται όλη η διαδικασία, επισκέπτονται ιστοσελίδα με σχετικές [οδηγίες για το Hot Potatoes](#). Βλέπουν τα βήματα που χρειάζεται σταδιακά να γίνουν, έτσι ώστε να έχουμε «ελκυστικό» αποτέλεσμα, τόσο από την πρωτοτυπία των ορισμών και των λέξεων, όσο και από πλευράς «καλλωπισμού», μιας και το

λογισμικό παρέχει τη δυνατότητα αυτή. Ο διδάσκων βοηθά, επιδεικνύει, και γενικά είναι στο πλευρό των μαθητών, συντονίζει και προτείνει.

Αφού ολοκληρώσουν οι μαθητές τα σταυρόλεξά τους, τα «ανεβάζουν» στο περιβάλλον [GoogleDocs](#), για να είναι επισκέψιμα πρωτίστως από τις άλλες ομάδες και δευτερευόντως από όποιον επιθυμεί να τα λύσει (μαθητές άλλης τάξης, για παράδειγμα). Κοινοποιούν, αν θέλουν, τους υπερσυνδέσμους που οδηγούν στα σταυρόλεξα είτε από το Wiki της τάξης είτε από το ιστολόγιο ή την ιστοσελίδα του σχολείου, ανάλογα με το πώς «εκφράζεται» διαδικτυακά η κάθε τάξη.

Η επιτυχημένη επιλογή των λέξεων, οι έξυπνοι ορισμοί, καθώς και η συνολική προσπάθεια των μαθητών αποτελούν τα αξιολογικά κριτήρια του παρόντος εγχειρήματος. Οι μαθητές όχι μόνο θα λύσουν σταυρόλεξα, αλλά θα εμπλακούν σε μια διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου διαφορετικού από κάθε άλλη φορά, αφού είναι σπάνιο οι μαθητές της Ε΄ τάξης του Δημοτικού να έρχονται σε επαφή με τέτοιο κειμενικό είδος. Επίσης, αντικείμενο αξιολόγησης θα πρέπει να θεωρείται και η ομαδικότητα με την οποία οι μαθητές θα υλοποιήσουν αυτήν τη δραστηριότητα, αφού κρίνεται απαραίτητη ως προϋπόθεση επιτυχίας.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η Δραστηριότητα

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα των μαθητών του [5ου Λυκείου Ιωαννίνων](#), για να δείτε την εξέλιξη των εφευρέσεων και αναζητήστε την τηλεόραση. Καταγράψτε ό,τι σας φαίνεται ενδιαφέρον και χρήσιμο, ώστε να συντάξετε στο τέλος ένα κείμενο στο οποίο θα περιγράψετε ό,τι θα δείτε. Το ίδιο θα κάνετε έως το τέλος.

2η Δραστηριότητα

Ίσως ξέρετε ότι η τηλεόραση στην Ελλάδα δε μετρά πολλά χρόνια ζωής. Για να μπορέσετε να δείτε συγκριτικά με άλλα κράτη τη «γέννηση» της τηλεόρασης, επισκεφτείτε [ιστοσελίδα](#), όπου αναφέρεται κάτι σχετικό.

3η Δραστηριότητα

Επισκεφτείτε τον ιστότοπο <https://bubbl.us/> και δημιουργήστε έναν χάρτη με «κεντρική ιδέα» την τηλεόραση. Συμπληρώστε σε συνδεδεμένα πλαίσια κάθε τηλεοπτική έννοια που γνωρίζετε. Εμπλουτίστε τον χάρτη με τις νέες έννοιες που συναντήσατε (στις προηγούμενες δραστηριότητες) και θα συναντήσετε στη συνέχεια της περιήγησης. Φροντίστε ώστε οι λέξεις που θα καταγραφούν να αποτελούν μια καλή «δεξαμενή» για το ηλεκτρονικό σταυρόλεξο που θα δημιουργήσετε αργότερα.

4η Δραστηριότητα

Επισκεφτείτε τη [Βικιπαίδεια](#) και το [Βικιλεξικό](#) και πληκτρολογήστε «τηλεόραση». Συνδυάστε τα στοιχεία που δίνονται και παρατηρήστε την πολυσημία της λέξης «τηλεόραση», δηλαδή πόσα πολλά πράγματα μπορεί να σημαίνει. Αυτό που σίγουρα είναι σπουδαίο στοιχείο, είναι η επίδραση που άσκησε και ασκεί η τηλεόραση στην ελληνική οικογένεια και το γεγονός ότι η ζωή πολλών ανθρώπων σχεδιάζεται πλέον με βάση την τηλεόραση. Ιδιαίτερα στα παιδιά, όπως μπορείτε να διαβάσετε σε σχετική [ιστοσελίδα](#).

5η Δραστηριότητα

Δείτε στον [ιστότοπο της ΕΡΤ](#) την ιστορία της τηλεόρασης και σε έναν άλλο την [εξέλιξη της τηλεόρασης](#). Στη μέση το βίντεο που θα εντοπίσετε αφορά την [πρώτη εκπομπή](#) της ελληνικής τηλεόρασης. Παρατηρήστε το βίντεο και την περιγραφή και συγκρίνετέ τα με την τωρινή κατάσταση. Επισκεφτείτε επίσης, τον ιστότοπο του Εσπερινού Γενικού Λυκείου Καστοριάς, και συγκεκριμένα την ιστοσελίδα [«Η τηλεόραση»](#), για να παρατηρήσετε τη χρονική εξέλιξη της τηλεόρασης, και μάλιστα με αρκετές λεπτομέρειες επιστημονικού ενδιαφέροντος.

6η Δραστηριότητα

Στο περιβάλλον <https://bubbl.us/> πατήστε το κουμπί *export* και αποθηκεύστε στον προκαθορισμένο φάκελο την εικόνα του χάρτη σας, η καθεμιά ομάδα με το όνομά της.

7η Δραστηριότητα

Σε έγγραφο επεξεργαστή κειμένου και με τη βοήθεια των σημειώσεων που κρατήσατε κατά τη διάρκεια της περιήγησής μας, συντάξτε ένα ενιαίο κείμενο, όπου να αναφέρετε όλα όσα είδατε και γνωρίσατε κατά τη διάρκεια αυτής της περιήγησης. Αποθηκεύστε στον προκαθορισμένο φάκελο το έγγραφο, η καθεμιά ομάδα με το όνομά της.

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η Δραστηριότητα

Επισκεφτείτε το [Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής](#) και πληκτρολογήστε «τηλε%». Από τα αποτελέσματα που προκύπτουν, επιλέξτε τις λέξεις που αφορούν την τηλεόραση, και όχι αυτές που έχουν τη σημασία του «μακριά». Συμπληρώστε με τις νέες έννοιες και λέξεις τον εννοιολογικό χάρτη.

2η Δραστηριότητα

Στο ίδιο Λεξικό πληκτρολογήστε «σταυρόλεξο», για να δούμε την ετυμολογία της λέξης. Κατόπιν επιλέξτε πάνω αριστερά «Αποστολή στα Σώματα», για να δείτε την πολλαπλή χρήση της έννοιας σε πολλές καταστάσεις ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Καταγράψτε τις παρατηρήσεις και επισημάνσεις σας.

3η Δραστηριότητα

Επισκεφτείτε το [Βικιλεξικό](#) και πληκτρολογήστε «σταυρόλεξο», για να συγκρίνουμε τα αποτελέσματα με το [Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής](#). Παρατηρήστε πάνω δεξιά την κλίση του ονόματος, όπου αναφέρονται δύο τύποι για τη γενική του ενικού και του πληθυντικού. Για να σιγουρευτούμε αν αυτό είναι ορθό, συμβουλευόμαστε το βιβλίο της Γραμματικής, και συγκεκριμένα τη [σελίδα 84](#). Αν δε σας αρκεί, ρίξτε μια ματιά και στη Γραμματική του Γυμνασίου, και ακριβέστερα στη [σελίδα 42](#), όπου υπάρχει σχετική αναφορά σε αυτό το φαινόμενο.

4η Δραστηριότητα

Επιλέξτε η κάθε ομάδα 20 λέξεις από αυτές που καταγράψατε για να αποτελέσουν το βασικό υλικό του σταυρόλεξού σας. Φροντίστε να είναι πρωτότυπες, «δύσκολες», περίεργες κλπ. Καταγράψτε με τη μορφή λίστας σε ένα έγγραφο επεξεργαστή κειμένου αυτές τις λέξεις, και από κάτω τους ορισμούς που θα δώσει η κάθε ομάδα.

5η Δραστηριότητα

Αναζητήστε στο [Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής](#) αλλά και στο [Βικιλεξικό](#) τις σημασίες αυτών των λέξεων. Με τη βοήθεια αυτών των ορισμών, αλλά λύνοντας και το

Σταυρόλεξο της TV, θα καταλάβετε πώς ακριβώς θα δημιουργήσει η κάθε ομάδα τους ορισμούς.

6η Δραστηριότητα

Προσέξτε τον ιδιαίτερο και απέριτο λόγο που διακρίνει τους ορισμούς των σταυρόλεξων, καθώς και τα ιδιαίτερα γλωσσικά χαρακτηριστικά που παρατηρούνται (ελλειπτικές προτάσεις, απουσία επιθέτων κλπ.). Για να ελέγξουμε τις δυνατότητές μας προτείνουμε η κάθε ομάδα έναν καινούργιο ορισμό για τη λέξη την οποία αναζητούμε.

7η Δραστηριότητα

Αφού βρήκατε τις λέξεις και τους ορισμούς που θα τις «συνοδεύσουν», είστε έτοιμοι να δημιουργήσετε το σταυρόλεξό σας. Θα χρησιμοποιήσουμε το λογισμικό Hot Potatoes. Για να είστε σίγουροι ότι γνωρίζετε καλά όλη τη διαδικασία, διαβάστε μερικές οδηγίες σε ένα [εγχειρίδιο](#) για το πρόγραμμα. Ξεκινήστε... και όταν τελειώσετε, καλό είναι να το δουν και οι άλλοι. Κοινοποιήστε το όπου θέλετε και με όποιο τρόπο θέλετε! (Google Docs, Wiki, Ιστολόγιο κλπ.)

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο προσφέρεται για αρκετές προεκτάσεις, αφού η τηλεόραση αφορά το σύνολο των ανθρώπων και εμπεριέχει αρκετές ενδιαφέρουσες πτυχές για να ασχοληθεί κανείς. Μια τέτοια προέκταση θα μπορούσε να είναι η ανάγνωση από το Ανθολόγιο της Ε-ΣΤ Δημοτικού (σ.60) του διηγήματος του Τζιάνι Ροντάρι [«Περιπέτεια με την τηλεόραση»](#), στη φάση κατά την οποία οι μαθητές αντιλαμβάνονται την επιρροή της τηλεόρασης στην καθημερινότητά μας. Επίσης, αν θα θέλαμε να εμπλουτίζαμε περισσότερο το κομμάτι του σεναρίου που αναφέρεται στην επίδραση της τηλεόρασης στα παιδιά προτείνεται η επίσκεψη σε ιστοσελίδα διδασκαλίας του μαθήματος της Έκθεσης και στο [Θέμα: Τηλεόραση](#).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο προβλέπει την ενασχόληση των μαθητών με τις ΤΠΕ σε μεγάλη κλίμακα, και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως αυτή της δημιουργίας του σταυρόλεξου, ίσως δυσκολεύει τους μαθητές πέραν του αναμενόμενου. Η παρέμβαση του διδάσκοντα σε τέτοια περίπτωση κρίνεται απαραίτητη, έτσι ώστε να μην ξεφύγει η διαδικασία από τους στόχους της. Οι επισκέψεις σε ιστοσελίδες οδηγούν μερικές φορές σε «δύσκολα» κείμενα, τα οποία οι μαθητές της Ε΄ τάξης δε θα μπορούν εύκολα να κατανοήσουν. Μέσα από αυτά όμως οι μαθητές με τη βοήθεια του διδάσκοντα καλούνται να επιλέξουν τις πληροφορίες που χρειάζονται, ξεχωρίζοντας με αυτόν τον τρόπο εκείνα τα στοιχεία που τους αφορούν, αγνοώντας τα υπόλοιπα.

Οι μαθητές αναμένεται να συμμετάσχουν ενεργά και πρόθυμα στο εγχείρημα, διότι η ενασχόληση και μόνο με την τηλεόραση ευχαριστεί σχεδόν τους πάντες. Από την άλλη, η λύση, πόσο μάλλον η δημιουργία σταυρόλεξου, θεωρείται από τους μαθητές ένα είδος παιχνιδιού και όχι μαθήματος.

Σημείωση: Συμβατικά, για λόγους οικονομίας κειμένου (αλλά καταχρηστικά από άποψη γλωσσικής ισότητας των φύλων), χρησιμοποιούμε μόνο το αρσενικό των ουσιαστικών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α. [Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο](#) (12/05/2013).

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β. [Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών Πληροφορικής](#). (12/05/2013).

Χατζησαββίδης Σ. – Α. Χατζησαββίδου 2011. [Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#), ΟΕΔΒ.

Γεωργιαφέντης Μ., Κοτζόγλου Γ., Λουκά Μ., Φιλιππάκη – Warburton Ει., [2011], [Γραμματική Ε΄- ΣΤ΄ Δημοτικού](#), ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.